

Miquel Gil, l'apassionat per l'art

ROSA GIL

Miquel Gil amb Rafael Santos Torroella,
Antoni Tàpies i Josep Vallès.

REBUTJAVA SISTEMÀTICAMENT EL TERME «crític d'art» i es definia sense embuts ni complexos com un «comentarista d'art» —terme que fa tremolar a més d'un purista—; volia, i ho havia manifestat en diverses ocasions, donar a conèixer allò que els artistes de Girona i comarques feien. Per entendre el paper que en Miquel ha jugat dins el cercle artístic gironí cal tenir en compte aquesta premissa i no oblidar-ne una altra, només una cosa l'apassionava més que escriure: anar als estudis dels artistes, escorcollar les seves obres, discórrer amb ells sobre l'art, la cultura, la vida, i escoltar. Possiblement en Miquel era, abans que res, un gran conversador.

Va tenir sort. Eren anys d'escassetat i el fet d'entrar a treballar a l'únic mitjà de comunicació escrit que hi havia a Girona li va permetre exercir, fins al darrer moment, en allò que li agradava i estar amb aquells que més apreciava. Era conscient de la seva fortuna.

Un recorregut pels centenars d'articles que en Miquel ha deixat es conver-

teix ara en un testimoni singular del que ha estat l'art a Girona en aquests darrers anys. L'empremta deixada per Orihuel, la formació del «Grup de Girona», l'influx de l'Escola d'Olot, les nissagues d'artistes, el surrealisme empordanès, les reaccions davant les primeres exposicions d'art abstracte, l'Assemblea d'Artistes, l'apogeu de l'art a la dècada dels 80, sense oblidar els esdeveniments d'aquests darrers anys.

A part de les seves cròniques, on informava puntualment de les exposicions, i de les llargues entrevistes, possiblement el lector que seguia les seves pàgines d'art trobarà a faltar la columna d'opinió, on tractava els temes més invertebrats.

Era en aquest espai on Miquel desgranava idees, reflexions, pensaments. Sense ser crític en desmesura, proporcionava en aquests escrits certa dosi de cinisme; no va caure, però, en la insolència o el despropòsit. Podia ser incisiu o atacar amb subtilesa l'art dirigit, la

concessió desmesurada d'ajudes institucionals que converteixen als pintors en «artistes de granja», les modes, l'art d'encàrrec i un incalculable nombre d'aspectes més.

En les seves pàgines van sortir per primera vegada escrits d'artistes que després han omplert pàgines senceres d'altres mitjans, i d'aficionats que han trobat en la pintura un mitjà per passar el temps; la majoria d'ells li van agrair, i les portes dels seus estudis eren obertes per en Miquel.

Incomptable el nombre d'artistes sobre els quals va escriure. L'homenatge que el 1993 li va retre un nombrós grup de pintors i escultors a la Fontana d'Or, del qual resta com a testimoni el llibre *La ploma dels pinzells gironins*, es va convertir en l'agraïment dels artistes a tota la seva tasca.

En un terreny no exempt de «compromisos», «escàndols», «sorpreses» i «falsos profetes», com ell podria dir, calia ser caut, triar el gra de la palla, saber qui era capaç de deslligar el periodista d'art de l'home; ell en sabia, era gat vell, i n'ha sabut perquè li han quedat molt bons amics.

Un crític em comentava una vegada que «darrera un crític hi ha sempre un artista frustrat», afirmació que em va semblar —em sembla— categòrica i mancada de fonaments; aquests dies, mentre guardava els articles d'en Miquel, vaig trobar una carpeta de dibuixos i pintures seues i vaig conèixer allò que mai no m'havia volgut explicar, el perquè s'havia especialitzat en periodisme d'art; el seu amor per la pintura venia de lluny. El perquè no va persistir pintant continuarà essent per a mi una incògnita.

Rera queden les constants visites a Dalí, les llargues converses amb Josep Pla, les filmacions amb Antoni Varés, el trepitjar estudis d'artistes, les llargues visites a les exposicions. En Miquel deia que l'artista és l'home més lliure, i com d'altres estava convençut que l'art és sinònim de llibertat; per això ell va optar per fer allò que més veien. Ens ha deixat —crec— un testimoni important, els seus escrits, als quals hauran de recórrer aquells que vulguin conèixer una part de la història de la pintura i l'escultura a Girona. A mi m'ha deixat molt més: m'ha transmès la seva passió per l'art i saber gaudir de les llargues converses; per això ara em sento una mica òrfena.